Ազգ
Azg armenian daily
4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 189 (692)

Առեղծվածային սպանություն Երեւանում

Կրտսեր սերժանտի սպանության հանգամանքները ճշտվում են

ԵՐԵՒԱՆ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հոկտեմբերի լույս երկուսի գիշերը, ժամը 4-ի սահմաններում, Միքայելյանի անվան վիրաբուժական ինստիտուտ են բերել որովայնի շրջանում հրազենային վերք ստացած մի երիտասարդի: Ինչպես պարզվել է հետագայում, նա ռուսական զորամիավորի 30744 զինմասի հետախուզական գումարտակի կրտսեր սերժանտ, ՌԴ քաղաքացի Անդրեյ Կոնովալովն էր: Ցավոք, արդեն ուշ էր եղել եւ վերակենդանացումն անհնար: Դիակի հերձումից առաջ ներքապահ բժիշկների տված եզրակացությունը հետեւյալն է. փամփուշտի մուտքի բացվածքը աջ ճակատի ներքեւի մասում է, ելքինը՝ որովայնի կենտրոնական շրջանում: Քանաքեռում տեղաբաշխված ռուսական զորախմբի բուժմասի պետ, մայոր Ալեքսանդր Յուրչենկոյի խոսքերով, իրենք նախ կրակոցներ են լսել, ապա դուրս վազելով՝ գտել են վիրավոր Անդրեյին: Առաջին բուժօգնություն ցույց տալուց հետո նրան հասցրել են հիվանդանոց: Այս առեղծվածային սպանության դրդապատճառները դեռեւս անհայտ են: Զինվորական դատախազությունը հետաքննություն է վարում:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ռ. Բլյում. «Փուլային լուծումը դժվար է»

Ֆրանսիայի խորհրդարանի անդամ Ռոլան Բլյումը իր այցի ընթացքում հանդիպել է Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների եւ պատերազմի յուրաքանչյուր կողմի պարագլուխների հետ: Նրա կարծիքով, խաղաղություն են ցանկանում Ղարաբաղում, Ադրբեջանում եւ Հայաստանում: Նա տպավորվել է խաղաղության համաձայնագրի հասնելու գործում Կազիմիրովի ներդրումից ու կամքից, սակայն բերահավատ է Կազիմիրովի մեթոդի հանդեպ: Խոսքը վերաբերում է բախումը փուլերով լուծելու խնդրին: «Աննմանապես կարծում եմ, ասել է Բլյումը «Ազատություն» ռադիոկայանին տված իր հարցազրույցում, որ դժվար է մի լուծման հասնել՝ գործելով փուլերով: Ըստ Բլյումի, պետք է հրավիրել միջազգային մի համաժողով եւ քննել այնտեղ բոլոր հարցերը միաժամանակ՝ գերիների փոխանակման հարցը, միջնորդ ուժեր տեղադրելու խնդիրը, տնտեսական հարցերն ու Ղարաբաղի կարգավիճակը, որովհետեւ ոչ ոք չի կարող համոզել հայերին դուրս գալ այնքան դժվարությամբ գրաված տարածքներից, երբ դրա փոխարեն չունենան անվտանգության երաշխիքներ, այնպես, ինչպես որ անհնարին է կարգադրել Քելբաջարի, Լաչինի եւ Շուշիի հարցը, այնքան ժամանակ, մինչեւ չի որոշվի Ղարաբաղի կարգավիճակը, բացատրել է Բլյումը: Իրեւ ապացույց նա հիշեցրել է հուլիսի 27-ի հրադադարի ստորագրումից հետո որոշված առաջին երկու ետամսների՝ պատանդների փոխանակության, շրջափակման վերացման անկատար մնալը: Ինչ վերաբերում է Ղարաբաղի կարգավիճակին, ապա ի դեպ այսկանը, իհարկե, անկախությունն է, բայց Բլյումը կարծում է, որ Ղարաբաղի համար դժվար է լինելու ընդունել տալ այդ անկախությունը, մանավանդ որ միջազգային մակարդակով այն դեմ էր լինելու Հելսինկիի համաձայնագրի՝ սահմանների անքննելիության եւ անձեռնմխելիության վերաբերյալ սկզբունքին: Պետք է, ուրեմն, գտնել մի կարգավիճակ, որը թե համապատասխաներ միջազգային օրենքներին եւ թե ընդունելի լիներ բոլոր կողմերի համար, ներառյալ նաեւ Ադրբեջանի: Ինչ վերաբերում է հայերի գրաված տարածքին, ապա Բլյումը կարծում է, որ Լաչինը, Շուշին եւ Քելբաջարը լավագույն դեպքում պետք է ընդգրկել Ղարաբաղի սահմաններում եւ կամ էլ համարել չեզոք մի գոտի, որը հնարավորություն կապահովեր ազատ շրջանառություն Հայաստանի եւ Ղարաբաղի հայերի միջեւ: Բոլոր դեպքերում Բլյումը համոզված է, որ խաղաղության համաձայնագրին պետք է հասնել հնարավորին շուտ շուտ, քանի որ կային որոշ վտանգներ, որոնք խաղաղությունը ձգձգվելու դեպքում կարող էին ելնել Ղարաբաղի դեմ՝ մահմեդական երկրների ճնշումը Ադրբեջանին, դեմոգրաֆիկ անհավասարակշռությունը Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի միջեւ: Մյուս կողմից՝ Բլյումը համոզված է, որ Ռուսաստանին չպետք էր թողնել միայնակ գործել աշխարհի այդ մասում, որովհետեւ Ռուսաստանը Ադրբեջանում հաստատվելու իր գլխավոր նպատակին հասնելուց հետո կարող է հակված լինել հայերի հանդեպ ոչ արդարացի քաղաքականություն վարելու: Հետեւաբար, ըստ Բլյումի, պետք է ավելի մեծ տեղ տալ ԵԱՀԽ-ին, որը կոչված է դեկավարելու հենց դա որպիսի բանակցությունները: Իր այս բոլոր դիտողությունները ու եզրակացությունները եւ մանավանդ Ղարաբաղին նվիրված միջազգային մի համաժողով հրավիրելու վերաբերյալ իր միտքը Բլյումը մոտ օրերս հայտնել է Ֆրանսիայի խորհրդարանին եւ ԵԱՀԽ-ի հանձնախմբի ղեկավարությանը եւ անձամբ Էլիասոնին: ԵՏ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐ

ՄՎՖ-ն եւ Համաշխարհային բանկը կողմ են Հայաստանին վարկեր հատկացնելուն

Մադրիդում քննարկվեց Հայաստանի ֆինանսական կայունացման ծրագիրը

Հոկտեմբերի 1-ին Մադրիդում ավարտվեց Միջազգային վալյուտային ֆոնդի եւ Համաշխարհային բանկի տարեկան համաժողովը: Նույն օրը Կանադայի լաւ Նավիդենսի պալատում տեղի ունեցավ Հայաստանի, ինչպես նաեւ Ուկրաինայի, Մոլդովայի, Բելառուսի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչ ղոնոր երկրների:

Միջազգային վալյուտային ֆոնդի կողմից հարցը ներկայացնում էին ֆոնդի նույնական եւ ամփոփական բաժանմունքի գործադիր տնօրեն Ջոն Օդլինգ Սմին, որը միաժամանակ Համաշխարհային բանկի փոխնախագահն է եւ Համաշխարհային բանկի եվրոպական բաժնի պետ Վիլֆրեդ Տալվիցը: Հանդիպմանը մասնակցում էին Եվրոպական, ԱՄՆ-ի, Իտալիայի, Գերմանիայի, Ճապոնիայի, Ֆրանսիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Ռուսաստանի, Թուրքմենստանի, Շվեդիայի, Ավստրիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի ներկայացուցիչները՝ փոխվարչապետների (Ռուսաստան, Թուրքմենստան), ֆինանսների նախարարների կամ նրանց տեղակալների մակարդակով:

Պարոնայք Ջոն Օդլինգ Սմին եւ Վիլֆրեդ Տալվիցը ծանոթացրին օգնության հայցող երկրների տնտեսական քաղաքականությանը եւ անդրադարձան տնտեսական կայունացման նպատակով պահանջվող ֆինանսական ռեսուրսների ծավալներին:

Տես # էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Դասալիքների «սեւ ցուցակները» պատրաստ են

Երեկ կառավարության նիստերի դահլիճում տեղի ունեցած խորհրդակցության ընթացքում, որը նվիրված էր սեփականաշնորհման խնդիրներին, եւ որին մասնակցում էին հանրապետության բոլոր շրջանների եւ քաղաքների ներկայացուցիչները, ելույթ ունեցավ նաեւ պետնախարար Վազգեն Սարգսյանը՝ անդրադառնալով դասալիքների եւ զինծառայությունից խուսափողների հիմնախնդրին: Ըստ պետնախարարի, վերջիններիս «սեւ ցուցակներն» արդեն պատրաստ են (որոնք էլ ցավալի է, սակայն դասալիքների թիվը մեծ չափերի է հասնում) եւ կուղարկվեն շրջանների համապատասխան մարմիններին: Նախատեսվում է, որ դասալիները եւ ծառայությունից խուսափողները կզրկվեն սեփականաշնորհմանը մասնակցելու իրավունքից: Ընդ որում, պրն. Սարգսյանը տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչներին հանձնարարեց «սեւ ցուցակները» անհապաղ հրապարակել շրջանային թերթերում եւ հասցնել բոլոր հիմնարկ ձեռնարկությունների ղեկավարներին: Ինչ վերաբերում է ծառայությունից խուսափելու ցավալի երեւույթին ընդհանրապես, ապա պետնախարարը հավաստիացրեց, որ «այն պաշտոնյաները, որոնց երեխաները խուսափում են զինծառայությունից, չեն մնա իրենց պաշտոններում, թեկուզ նույնիսկ ընտրովի օրգանների ներկայացուցիչներ են»:

Պարզվեց, որ գոյություն ունեն ոչ միայն «սեւ», այլեւ «դեղին» ցուցակներ, որտեղ ընդգրկված են զինակոչից խուսափած այն երիտասարդները, որոնց համար դեռեւս վերադարձի ճանապարհ կա: Պրն. Սարգսյանը տեղական իշխանություններին կոչ արեց ամեն կերպ աջակցել դասալիքների եւ դասալքության դեմ պայքարին, քանի որ պաշտպանության նախարարության համար շատ դժվար կլինի միայնակ իրականացնել այդ աշխատանքները: Ինչ վերաբերում է առաջիկայում ... տեղական ...առաջ ...ությանը, ապա նախա... պես դա կիրականացվի սահմանափակ ծավալով, ուստի ամենայն ...վանականությամբ շուրջկալների ... րիմ չի լինի:

Ն.Բ.

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բաքու. Հերթական հեղաշրջո՞ւմ, թե նախազգուշական ազդակ

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Վերջին օրերին Ադրբեջանը ցնցած դրամատիկ իրադարձությունները լուրջ մտորումների տեղիք են տալիս: Նախ՝ նավթային մեծ համաձայնագրի ստորագրումը, ապա Ադրբեջանի դատախազության նախկին նախարար Ռահիմ Ղազիեւի, երկու այլ զինվորականների եւ Թալիշ-Մուղանյան Հանրապետության ղեկավար Ալիքրամ Գումբաթովի փախուստը բանտից, այնուհետեւ Ադրբեջանի Գերագույն խորհրդի փոխնախագահ Աֆիաթդին Ջալիլովի եւ նախագահի կից հատուկ վարչության պետ Շամսի Ռահիմովի խորհրդավոր սպանությունները վկայում են, որ հանգամանքները այնքան էլ հեշտ չէ: Ի՞նչ է տեղի ունենում Ադրբեջանում: Հեյդար Ալիեւի վարչակարգը, որը բացահայտորեն անտեսեց Ռուսաստանի շահերը՝ ստորագրելով նավթային մեծ պայմանագիրը, մեկը մյուսից ավելի դաժան հարվածներ է ստանում: Երբ բարձրաստիճան զինվորականների փախուստը հաւկ եղած դեպքում կարող է անջատողական շարժման նոր ալիք ծնել, ապա սպանությունները լրջորեն ապակայունացնում են Ադրբեջանի ներքաղաքական իրադրությունը: Ադրբեջանական ընդդիմությունը հանդես է եկել ահաբեկչական այդ գործողությունները մեղադրող հայտարարություններով: Մասնավորապես ԱԺՃ-ն եւ Մուսավաթ կուսակցությունը պահանջել են բացահայտել քաղաքական սպանությունները եւ պատժել կազմակերպիչներին: Եւ, այնուամենայնիվ, ներքաղաքական իրադրությունն Ադրբեջանում մնում է պայթյունավտանգ: Պատահական չէ, որ համառորեն լուրեր են շրջում, թե Բաքվում ներքգործնախարարության շենքի եւ Բինա օդանավակայանի մերձակայքում տեղի ունեցած փոխհրաձգությունների ժամանակ սպանվել են պաշտպանության նախկին նախարար Ռահիմ Ղազիեւը եւ ներքգործնախարարության ատխինվային վարչության պետը: Ադրբեջանական զանգվածային լրատվության պաշտոնական միջոցները հերքել են այս լուրերը: Սակայն փաստն այն է, որ Բաքվում խիկարես փողոցային մարտեր են ընթանում: Թուրքական ռադիոկայանների հաղորդումների համաձայն, հոկտեմբերի 2-ին մի քանի զինված կազմավորումներ Ադրբեջանի ՆԳ փոխնախարար Ջավադովի գլխավորությամբ հարձակվել են ներքգործնախարարության եւ դատախազության շենքերի վրա եւ մարտերից հետո գրավել այդ շենքերը: Քաղաքում առաջացել է վիթխարի խուճապ, իսկ նախագահական պալատը շրջապատվել է կառավարական զորքերով հնարավոր հարձակումներից պաշտպանվելու համար: Երեկ առավոտյան երկու շենքերն էլ ազատվել են: Զորքերի եւ վիրավորների վերաբերյալ տեղեկություններ չեն հաղորդվում: Երեկ առավոտյան բարեխական աղբյուրները հաղորդեցին, թե խռովարարները Ջավադովի գլխավորությամբ արդեն ձերբակալվել են:

Տես # էջ 2

■ *Հոկտեմբերի 1-ին տեղի ունեցավ հրապարակային ահաբեկչության զոհ դարձած Ադրբեջանի ԳԽ փոխնախագահ Աֆիաթդին Ջալիլովի եւ նախագահի աշխատակազմի հատուկ բաժնի պետ Շամսի Ռահիմովի թաղումը: Թաղման արարողության ժամանակ ԳԽ նախագահ Ռասուլ Գուլիեւը իր ելույթում այդ ահաբեկչական ակտերը կապեց այն ուժերի հետ, որոնք «կազմակերպել էին» ազգային անվտանգության նախարարության նախկին ղեկավարներից «4 հանցագործների փախուստը»: Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ այդ մարդկանց փախուստը պաշտոնապես կապվել էր «Ադրբեջանից փախած ուժերի», այն է՝ նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովի հետ: Ահաբեկչական ակտերին մասնակից լինելու մեջ Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատի քաղաքական արտ կուսակցությունների ղեկավարների մեղադրանքների առնչությամբ ԱԺՃ-ի փոխնախագահ Ալի Քերիմովը հայտարարեց, թե ԱԺՃ-ն կապ չունի ահաբեկչական ակտերի հետ եւ դեմ է քաղաքական պայքարում բռնության գործադրմանը, ինչի մասին հանձնյա հայտարարել է: «Այդ ահաբեկչական ակտերի նպատակն է Ադրբեջանում անմնայքերծել քաղաքացիական պատերազմ, եւ կառավարությունը պետք է վճռական միջոցներ ձեռնարկի ահաբեկչության ծավալման դեմ», հայտարարեց Ալի Քերիմովը:* ԵՏ

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղի խնդրում ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի տարաձայնությունները չեն հարթվել

ՄՅՈՒՆԽԵՆ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅԵՆ ՑԱՅՏՈՒՆԳ: «Ազատություն» ռադիոկայանի սեպտեմբերի 30-ի հաղորդման համաձայն, չնայած սպասվում էին, թե Բիլ Քլինթոնի եւ Բորիս Ելցինի հանդիպման ընթացքում կարող է համաձայնություն կայացվել Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման առթիվ: Սակայն բանակցություններից հետո պարզվեց, որ այս հարցում նախագահների տարաձայնությունները չեն հարթվել: Վերջնական որոշում չի ընդունվել, ասել է ամերիկացի պաշտոնատարներից մեկը: Քլինթոնը դեմ չէ Ադրբեջանում ռուսական խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխմանը, բայց միաժամանակ նշում է, որ Ռուսաստանի հետ մեր համաձայնությունը կարող է իրականացվել միայն ԱՄՆ-ի եւ Եվրամիության շրջանակներում, իսկ դա նշանակում է միջազգային ուժերի կամ առնվազն դիտորդների տեղաբաշխում: Ադրբեջանը պնդում է միջազգային դիտորդների տեղաբաշխումը, բայց պարզվել է, որ Ռուսաստանը դեմ է դրան: Իսկ Ելցինը չի փոխել իր դիրքորոշումը: Ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտոնատարներից մեկը հայտարարեց, որ միջազգային դիտորդների հարցը մնում է բաց եւ կքննարկվի առաջիկա բանակցություններում: Եվրամիությունում ԱՄՆ-ի նախկին դեսպան Ջոն Մարեսկայի սառ, թե Ռուսաստանի քաղաքականությունն նպատակն է վերականգնել ազդեցությունը Ադրբեջանի, Թուրքիայի եւ Իրանի սահմաններում, ինչպես նաեւ օգտագործել ադրբեջանական նավթը: Հենց այդ պատճառով Ռուսաստանն ուզում է, որ Ադրբեջանն ընդունի իր խաղաղարար ուժերը: Իսկ Հեյդար Ալիեւն ամեն կերպ փորձում է դիմակայել Ռուսաստանի ճնշմանը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բախումներ Եգիպտոսում

ԿԱԻՐՈ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեկ Եգիպտոսի ոստիկանությունը կատաղի բախումներ ունեցավ Քաֆր էլ Դավար քաղաքի բնակիչների հետ, որոնք պաշտպանում էին տեղական տեքստիլ ֆաբրիկայի գործադուլավոր բանվորներին: Բախումների հետեւանքով զոհվեցին 3 եւ վիրավորվեցին 50-ից ավելի մարդիկ, այդ թվում իրավապահ մարմինների 11 աշխատակիցներ: Քաղաքում պարեկություն են անում անվտանգության ուժերի կազմախմբեր, որոնք պատրաստ են ճնշել դժգոհության ամեն մի նոր բռնկում:

Հաշվեհարդար Բիշքեկում

ԲԻՇՔԵԿ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Շաբաթ օրը, մոտ կեսգիշերին, Կիրգիզիայի մայրաքաղաքում մի անհայտ անձ նռնականետից գնդակոծել է չինական «Տյան Շան» ռեստորանի մոտ կանգնեցված ավտոմեքենաները: Այդ մասին հայտնեց Բիշքեկի ՆԳ վարչության պետի տեղակալ Բոլոտ Տանգաևովը: Գնդակոծման հետեւանքով այրվել են մարդատար մեքենաներ, վիրավորվել եւ հիվանդանոց են տարվել դրանցից մեկում եղած երկու աղջիկներ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բաքու. Գերբակա՞ն հեղաշրջո՞ւմ, թե նախազգուշական ազդակ

Սկիզբը էջ 1

Սակայն պաշտոնական աղբյուրների կողմից այս լուրն առայժմ չի հաստատվել:

Փոխարենը Բաքվի ռադիոն ներկայացնում է իրադարձությունների զարգացման իր տարբերակը, որի համաձայն Բաքվում Աֆիադդին Ջալիլովի եւ Շամսի Ռահիմովի սպանության մեղադրանքով ձերբակալվել էին ՄԴՕՋ-ի երեք անդամներ: Դրանից հետո ՄԴՕՋ-ի նույն ստորաբաժանման ոստիկանները որոշել են օգնել դժբախտության մեջ հայտնված իրենց ընկերներին եւ գրավել են Բաքվի օրջանային դատախազություններից մեկի շենքը՝ մի քանի հոգու պատանդ վերցնելով եւ պահանջելով ազատ արձակել իրենց ընկերներին: Ձերբակալվածներն ազատ են արձակվել, սակայն շենքը շրջափակվել է կառավարական ուժերի կողմից: Ներկայումս զինվորական նորանոր ստորաբաժանումներ են մտնում Բաքու, ինչը վկայում է, որ իրավիճակը պայթյունավտանգ է եւ կարող է փոխվել ցանկացած պահի:

Նախքային պայմանագրի իրագործման համար Արեւմուտքը ներկայումս շահագրգռված է, որպեսզի Ադրբեջանում կայուն իրավիճակ հաստատվի: Ինչպես հայտնի է, նախորդ հեղաշրջման օրերին, երբ Սուրաթ Հուսեյնովի զորքերը մտան Բաքու, արեւմտյան նավթային ընկերությունների ներկայացուցիչները շտապեցին հեռանալ Ադրբեջանից: Ինչպե՞ս կվարվի Արեւմուտքն այս դեպքում: Արդյոք քայլեր լուրջ կգնի՞ Ադրբեջանի իրավիճակը կայունացնելու համար, թե՞ տեղի կունենա նույնը, ինչ նախորդ անգամ: Եթե Ադրբեջանում իշխանությունն այնուամենայնիվ մնա Ալիեւի վարչախմբի ձեռքում, ապա պարզ է, որ այսուհետեւ Ադրբեջանն ավելի համախմբված քաղաքականություն կվարի հարեւան երկրների եւ առաջին հերթին Ռուսաստանի նկատմամբ: Իսկ եթե տեղի ունենա իշխանության փոփոխություն, ապա պետք է սպասել, որ ինչպես եւ նախորդ անգամ, այս դեպքում եւս Ադրբեջանի նոր իշխանությունները կփորձեն իրենց հեղինակությունն ամրապնդել Ղարաբաղում ռազմական հաջողությունների միջոցով՝ բնականաբար այն նույն ուժերի աջակցությամբ, որոնց շնորհիվ կհասնեն իշխանության:

Սկիզբը էջ 1

Գալով Հայաստանին, նշվեց, որ ի տարբերություն մյուս երկրների, որտեղ տնտեսական բարեփոխումների տեմպերը ցածր են, Հայաստանն, անգամ Միջազգային վալյուտային ֆոնդի եւ Համաշխարհային բանկի հետ մակրոտնտեսական կայունացման փոխհամաձայնեցված ծրագրի բացակայության պայմաններում, զգալիորեն առաջ է անցել, եւ կոչ արվեց դոնոր երկրներին հասկացնել 250 մլն դոլար

նության հետեւանքները սոցիալ-տնտեսական կյանքի վրա:

Միջազգային վալյուտային ֆոնդի եւ օգնություն ակնկալող մյուս դոնորությունների միջեւ տարաձայնությունների բացակայությունը, ասաց վարչապետը, բացատրվում է նաեւ այն հանգամանքով, որ այդ երկրները նոր են ձեռնամուխ լինում շուկայական տնտեսության կառուցման գործընթացին եւ ծրագրի կոնկրետ իրականացումն այնտեղ, անշուշտ, կառաջացնի տն-

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐ

ՄՎՖ-ն եւ Համաշխարհային բանկը կողմ են Հայաստանին վարկեր հասկացնելուն

Մադրիդում քննարկվեց Հայաստանի ֆինանսական կայունացման ծրագիրը

բյուջեի եւ արտաքին առեւտրի հաշվեկշռի դեֆիցիտը ծածկելու համար (նշված գումարի մեջ չեն մտնում Համաշխարհային բանկից եւ Եվրաբանկից ստացված կամ ստացվելիք ինվեստիցիոն վարկերը): Ջոն Օդլինգ Սմին հայտնեց, որ հոկտեմբերի 4-ին Մադրիդում ՄՎՖ-ի եւ Հայաստանի կառավարության պատվիրակության միջեւ կայանալիք բանակցությունների չորրորդ փուլում կհաջողվի հասնել տնտեսական քաղաքականության փոխհամաձայնեցված տարբերակի: Անդրադառնալով քաղաքական կացությանը, կողմերը շեշտեցին տարածաշրջանում զինադադարի ռեժիմը պահպանելու անհրաժեշտությունը:

Հանդիպման ժամանակ ելույթ ունեցավ եւ դոնոր երկրների ներկայացուցիչների հարցերին պատասխանեց ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը: Նա մասնավորապես նշեց, որ ՄՎՖ-ի եւ Հայաստանի կառավարության միջեւ տնտեսական քաղաքականության առկա որոշ տարաձայնությունները բնական են, նկատի ունենալով երկրների առանձնահատկությունները, ինչպես նաեւ այն, որ Հայաստանն ունի շուկայական հարաբերություններին անցնելու սեփական փորձ, սեփական ծրագիր եւ ավելի լավ է տեսնում տնտեսական քաղաքակա-

նության ընթացիկ ճշտման անհրաժեշտությունը: Վարչապետը կանգ առավ նաեւ մշակվող ծրագրի Հայաստանի տարբերակի առանձնահատկությունների վրա:

Ուշագրավ է, որ Հայաստանն առաջին անգամ էր հանդես գալիս ոչ միայն որպես օգնություն ակնկալող, այլեւ մասամբ դոնոր երկրի կարգավիճակով: Միջազգային վալյուտային ֆոնդը հանդես եկավ ինչպես Հայաստանի կողմից ստացված վարկերի վճարումը երկարաձգելու (Ռուսաստանի, Թուրքմենստանի տրամադրած վարկերի գծով), այնպես էլ Հայաստանի դրամական պահանջները (Վրաստանի, Ուկրաինայի նկատմամբ) մեղմելու խնդրանքով:

Հայաստանին օգնելու ֆինանսական կայունացման ծրագրերի վերաբերյալ դոնոր երկրների կողմից առարկություններ չկային:

Հանդիպմանը մասնակցում էին ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանը, ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, ՀՀ կառավարության գործերի կառավարիչ Սերգեյ Մանասյանը, ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը:

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայություն

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Մայր աթոռում քննարկվեց կաթողիկոսի ընտրության հարցը

Հոկտեմբերի 3-ի առավոտյան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում կայացավ Հոգեւոր գերագույն խորհրդի նիստ, որը վարում էր կաթողիկոսական տեղապահ Թորգոմ արքեպիսկոպոս Մանուկյանը: Քննարկվել են զանազան հարցեր, որոնց մի մասը նվիրված էր հայ եկեղեցու թեմերին: Մանրամասն քննարկման են ենթարկվել նաեւ առաջիկա վեց ամսվա ընթացքում պատգամավորների եւ կաթողիկոսի ընտրության վերաբերյալ հարցերը:

Միաժամանակ, Հայ առաքելական եկեղեցու Մայր աթոռի դիվանապետ Ներսես արքեպիսկոպոս Պոզապալյանը հաղորդել է, որ Հայ առաքելական եկեղեցին Հայաստանում ունի չորս թեմ, աշխարհում՝ ընդամենը 30: Գործող եկեղեցիների թիվը նախկին ԽՍՀՄ-ում կազմում է մոտ 5 տասնյակ, բացի այդ, սփյուռքում՝ մոտ 150 (միայն ԱՄՆ-ում գործում է 100 եկեղեցի, Պոլսում՝ 30), եւս 50 եկեղեցի գործում է Հայաստանում:

ԱՆԳԼԻԱ

Լորդ Ըենոն. Բրիտանիան պետք է բարեհաճ լինի Ղարաբաղի հանդեպ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ: Այսօր այստեղ ժամը առավոտյան Մեծ Բրիտանիայի խորհրդարանի պատվիրակության ղեկավար լորդ Ըենոնը հայտնեց, որ Ղարաբաղի խնդիրը շուտով կկարգավորվի: Նրա խոսքերով, բրիտանացի խորհրդարանականների այցը Ղարաբաղ ոչ պաշտոնական բնույթ ունի: Դրա հիմնական նպատակն է տեղում ծանոթանալ իրավիճակին եւ այդ մասին տեղեկացնել Մեծ Բրիտանիայի խորհրդարանին: Ընդհանուր լորդ Ըենոնն այն կարծիքը հայտնեց, թե Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը պետք է փոխի իր կարծիքը Լեռնային Ղարաբաղի հանդեպ եւ առավել բարեհաճ լինի: Սակայն, նրա կարծիքով, դրա համար ժամանակ կպահանջվի: Անդրադառնալով Կասպից ծովի նավթի հանքավայրերի համատեղ մշակման վերաբերյալ Ադրբեջանի եւ արեւմտյան մի շարք երկրների կոնսորցիումի օրերս կնքած պայմանագրին, լորդ Ըենոնը ընդգծեց, որ դրա իրականացումը հնարավոր կդառնա միայն շրջանի կայուն խաղաղության պայմաններում:

■ ***Քննվում է միջազգային դիտորդների բաժանարարման հարցը***

Ըստ ԼՂՀ ԱԳՆ-ի, հոկտեմբերի 1-2-ին ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի տեխնիկական առաքելությունը գտնվում էր Ստեփանակերտում: Այցի նպատակն էր պատերազմող հակամարտության գոտում տեղաբաշխվելիք միջազգային դիտորդների համար բավականաչափ ստեղծման հնարավորությունների քննարկումը: Պատվիրակության կազմում էին ԵԱՀԽ առաջնահերթ խնդիրների ծրագրման Վիեննայի խմբի զինվորական եւ բժշկական մասնագետները:

ՓԱՍՏ ՍՄՆՔ

Նշվեց Գերմանիայի միավորման օրը

Երեկ «Արմենիա» հյուրանոցում հրավիրված հանդիսավոր ընդունելությամբ նշվեց Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության միավորման չորրորդ տարեդարձը: Այստեղ էին ՀՀ ղեկավարները, նախարարներ, օտարերկրյա դիվանագետներ ու հյուրեր:

1992 թվականից, երբ ԳԴՀ-ն Հայաստանում բացեց իր դեսպանությունը, հայ-գերմանական հարաբերությունները նոր որակ ստացան, հատկապես մշակույթի եւ գիտության բնագավառներում: Դրա վառ վկայությունն է նաեւ Գերմանիայում ուսման եւ վերապատրաստման մեկնող հայ ուսանողների, ասպիրանտների եւ գիտնականների աճող թիվը: Փոխարենը, Հայաստան են գալիս նաեւ տասնյակ գերմանացի փորձագետներ, գիտնականներ, երիտասարդական խմբեր, որոնք հարստացնում են իրենց գիտելիքները հայ ժողովրդի մասին: Առաջին սկիզբ առած տեխնիկական համագործակցության շրջանակներում Գերմանիան իր ավանդն է ներդնում նաեւ ՀՀ հասարակական, պետական եւ տնտեսական բարեփոխումների գործում: Դրա հավաստումն է նաեւ ԳԴՀ արտգործնախարար Կլաուս Քինկելի այն հայտարարությունը, թե Գերմանիան մնում է Արեւելքի պետությունների հաստատուն եւ ակտիվ գործընկեր, չնայած այն մեծ ֆինանսական դժվարություններին, որ կրում է ԳԴՀ-ն կապված ֆեդերալ հողերի վերածննդի հետ:

ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ

Նվեր զոհված ազատամարտիկների երեխաներին

Երեկվա օրը Եղեգնաձորի շրջանում սկսվեց ոչ սովորական: Այդ առավոտ, ինչպես հայաստանյայց այլ եկեղեցիներում, Եղեգնաձորի Ս. Աստվածածին եկեղեցում Ամենայն հայոց կաթողիկոս, երջանկահիշատակ Տ. Տ. Վազգեն Ա-ի մահվան քառասունքի առթիվ տեղի ունեցավ հոգեհանգստյան պատարագ: Պատարագիչն էր Հայ առաքելական եկեղեցու Ամերիկայի Արեւելյան թեմի առաջնորդ, գերաշնորհ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանը, որն իր խոսքում անդրադառնալով ննջեցյալ հայրապետի գործունեությանն ու հայտնեց, թե մահից մի քանի շաբաթ առաջ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Ա-ն ասել է, որ ինքը պատրաստ է մահվան: «Դա նշանակում է, որ նա էլ Պողոս առաքյալի նման երջանիկ էր եւ իրեն վստահված առաքելությունն ու պարտականությունները փայլուն կատարեց», իր խոսքում ասաց արքեպիսկոպոսը: Սյունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ, տեր Աբրահամ վարդապետ Մկրտչյանը եկեղեցում հավաքված ժողովրդին հայտնեց, թե այդ օրը նշանավորվելու է նաեւ այն իրողությամբ, որ Եղեգնաձորի «Ռեկի» գործարանի «Անահիտ» ճաշարանը վերաբացվելու է ԱՄՆ Արեւելյան թեմի եւ Սյունյաց թեմի նախաձեռնությամբ, որ զոհված ազատամարտիկների 300 որբ երեխաներ կկարողանան կրթություն ստանալ եւ հանգստանալ:

Ճաշարանը ՀՀ կառավարության ս.թ. հունիսի 18-ի որոշմամբ հանձնվել է Սյունյաց թեմին: Այնուհետեւ,

ամերիկահայ բարերար Վարդանուշ Մարգարյանի նվիրաբերած գումարներով եւ ԱՄՆ Արեւելյան թեմի Հայ օգնության ֆոնդի երեւանյան գրասենյակի տնօրեն Ռոզ Քեյլեզյանի եւ նրա տիկնոջ Սոնի անմիջական օժանդակությամբ ճաշարանի հանդիսավոր պայմաններում վերաբացվեց կենտրոնական ճաշարանը: Արփի եւ շնորհակալության խոսք ասացին տեր Աբրահամը, Խաժակ արքեպիսկոպոսը, օրիորդ Վարդանուշ Մարգարյանը, մեծնախարարի աշխատակազմի ղեկավար, գեներալ Սուրեն Աբրահամյանը, Եղեգնաձորի շրջխորհրդի նախագահ Ավետիք Ավետիսյանը: Գավառի մանկական կենտրոնի տնօրեն Դոնարա Գալստյանը ու զոհված ազատամարտիկների երեխաները: Հենցեցին շնորհակալության եւ հրաժեշտի ջերմ խոսքեր, հուզվեցին եւ ազատամարտիկների հարազատները, որ եկել էին Գորիսից, եւ բարերարների ու ներկաներին: Ուզենալիս էր գեներալ Աբրահամյանի խոսքը. «Մենք ապացուցեցինք, որ մեր ուժը մեր միասնության մեջ է եւ բոլորից ցանկանում եմ հաղթանակած խաղաղություն», ասաց նա:

«Ես գիտեմ, որ մեր կրած զոհողությունները մեծ են, իսկ արտասահմանի հայության աջակցությունը փոքրիկ մասնակցություն է: Մենք արտասահմանի մեջ հիանում ենք ձեր զոհողությամբ եւ արդարեն ենք, որ այդ հավաքը փառավոր մնա», ասաց գեներալ Խաժակ արքեպիսկոպոսը:

Բարերարուհի Վարդանուշ Մարգարյանը, որ անցյալ տարի եւս 1 մլն. դոլար էր նվիրել Երեւանի պետական համալսարանին, վերանորոգված ճաշարանը վերաբացեց ի հիշատակ իր հոր՝ Միքայել Մարգարյանի: Վերջում ազատամարտիկների երեխաների ամենալ տեղից հանձնեց:

Ա. Հ.

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԺՄ շարժումը թեւակոխեց երկրորդ փուլ

Սեպտեմբերի 30-ին Ազատության հրապարակում տեղի ունեցած ԱԺՄ թվով ութերորդ հանրահավաքին ազդարարվեց, թե շարժման առաջին փուլն ավարտված է եւ սկսվում է երկրորդը: Որո՞նք են առաջին փուլի արդյունքները: Դատելով հանրահավաքի մասնակիցների թվից եւ խանդավառության մակարդակից, ժողովրդական լայն զանգվածների ակտիվության գագաթնակետը ետեւում է մնացել, եւ ներկայումս շարժումն անկում է ապրում: Սակայն յուրաքանչյուր շարժում ունենում է իր վերելքներն ու անկումները, ուստի առայժմ դժվար է շարժման վերաբերյալ եզրակացություններ անել: Ըստ ԱԺՄ պատգամավորական խմբակցության նախագահ Շավարշ Քոչարյանի, շարժման առաջին փուլը հանրապետության քաղաքական ուժերին ստիպեց բացել խաղաթղթերը, որի արդյունքում «կեղծ» ընդդիմադիրները հայտնվեցին «իշխանամետ ճամբարում» (ակնհայտորեն ակնարկում է 6 կուսակցությունների հայտարարությունը): Փոխարենը երեկ պետք է սկսվեին բանակցությունները ԱԺՄ, ՀԴԿ, ՍԻՄ եւ այլ կուսակցությունների միջեւ, եւ չի բացառվում, որ առաջիկա օրերին այդ կուսակցությունները (կամ դրանց մի մասը) հանդես գան համատեղ հայտարարությամբ՝ նոր դաշինքի ստեղծման վերաբերյալ: Երբ նման դաշինք ստեղծվի (իսկ դա անկասկած է), ապա բնական է, որ ԱԺՄ հանրահավաքներն այսուհետեւ կղեկավարվեն նրա կողմից: Իսկ հաջորդ հանրահավաքը տեղի կունենա ոչ թե երկու, այլ մեկ շաբաթից (ըստ երեւույթին երկրորդ փուլին անցնելը ենթադրում է նաեւ հաճախականության փոփոխություն): Ընդ որում, ինչպես լրագրողներին տեղեկացրեց ԱԺՄ վարչության նախագահ Դավիթ Վարդանյանը, այդ հանրահավաքի ընթացքում կկազմակերպվի երթ, որը կլինի «պարզապես ուժի ցուցադրում»: Սակայն ուժի՞, թե թուլության ցուցադրում կլինի դա, թերեւս կախված է նրանից, թե կստեղծվի՞ արդյոք նոր դաշինքը:

Ա. Բ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի խմբագրական խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակները ՊՈՂՈՍ ՊԱԼԱՍԱՆԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Արդբեջանի ազգային անվտանգության նախարարության ճնշական մեկուսարանից չորս կալանավորների փախուստը կրկին վկայում է այն մասին, որ հանրապետության ղեկավարման բոլոր մարմիններ փլուզված են, հայտարարեց ազդեցիկ Ազգային անկախության ընդդիմադիր կուսակցության մամլո ծառայության ղեկավար Ռաուֆ Միրկադիրովը «Խաբար սերվիսի» թղթակցին:

Հավանական է, որ այդ Ճշանակալի «փախուստը» տեղի ունեցավ հենց այն ժամանակ, երբ Ադրբեջանն սկսել էր «դափնիներ ստանալ» օրեր առաջ տարածված ճարպային պայմանագրից, որ ստացել է «Դարի պայմանագիր» անունը:

Սակայն, մեր կարծիքով, դրանք ոչ թե պարզապես չորս մարդիկ էին կամ հայտնի քաղաքական գործիչներ, այլ չորս հաղթաթղթեր, որոնք խլվեցին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիևի ձեռքից:

«Փախստականների» գտնվելու վայրը մնում է: Ինչպես հայտնի է, Ադրբեջանի ղեկավարության վրա գաղտնի ճնշում գործադրելու իր քաղաքականության մեջ Ռուսաստանը հաճախ դիմել է այդ անձնավորությանը որպես քաղաքական խաղաթարթի: Հեյդար Ալիևը չէր կարող երկար հանդուրժել քաղաքական այդ կամայականությունը: Համոզվելով, որ իր վարչապետը շարունակելու է հաղթել Մուղանի Թալիշական Հանրապետության ճակատագիրը վճռելու հարցում, Հեյդար Ալիևը հրամայեց ուժով գրել Լենքորանի հանրահավաքը և կալանքի տակ վերցնել անձամբ Ալիքրամ Գումբատովին: Ինչպես հաղորդեց Բաքվի ռադիոն, հայտնի չէ, թե ինչ զգուշությամբ կատարված անկանոն հրաձգությունից հետո հանրահավաքը ցրվել էր, սակայն Ալիքրամ Գումբատովին չէր հաջողվել կալանավորել: Հրաձգության անցումով «Ազատություն» ռադիոկայանն արտահայտվեց առավել կոնկրետ կերպով. 36 սպանված և 147 վիրավոր:

...թյամբ 100 մարդուն ընկնող ոստիկանների թիվն ավելացել է 6,5 անգամ: Ինչպես հայտարարեց Ադրբեջանի գլխավոր դատախազի տեղակալ Էլման Հասանովը, եթե ոստիկանական կառույցներն այսուհետեւ էլ լինելու են, ապա հանրապետության բնակիչների կեսից ավելին կծառայեն ոստիկանությունում:

Գուցե նրանք կգտնե՞ն փախստականներին: Հակառուսական դիրքորոշում ունեցող զգուշավոր ընդդիմադիրները գտնում են, թե «բարձրաստիճան մեղադրյալների փախուստը նախօրոք ծրագրված եւ հստակորեն իրագործված քայլ էր, որի ձեռնտու է արտաքին ու ներքին որոշ ուժերի, որոնք ձգտում են ապակայունացնել հանրապետության իրադրությունը» (Ազգային անկախության կուսակցություն): Ասվում է այնպես, որ հանրահավաքների կողմերը եւ իշխանությունների դեմ ուղղված ընդդիմության մյուս ձեռնարկումները իրադրության ապակայունացում չեն: Մենք արդեն գրել ենք ադրբեջանական ընդդիմության «զրադանային» բնույթի մասին:

Այսպես թե այնպես, Ադրբեջանի նախկին առաջին փոխնախարար Թոֆիկ Ղասիմովի գլխավոր բնորոշմամբ, փախուստը Ռուսաստանի ձեռքի գործն է, եւ Հեյդար Ալիևին «ողնաշար ձեռնոց» է նետված:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ձեռնոցը նետված է. «Դարի փախուստի» քաղաքական կողմը

Դատելով թե ամենայնի, խորը տերությունների Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի շահերի միջեւ խառնվարելու Հեյդար Ալիևի սկզբունքը թե ավելանում է եզրափակիչ փուլ, քանզի վաղուց ամենքի համար պարզ է, որ ազդեցության ոլորտների բաժանումն արդեն ավարտված է, եւ հայտնի է, թե ազդեցության ո՛ր գոտում է գտնվում Անդրկովկասը:

Մեր կարծիքով, Անդրկովկասում նախկին ԽՍՀՄ սահմանի ադրբեջանական հատվածում ռուսական սահմանապահ զորքի տեղաբաշխումից Ադրբեջանի հրաժարումը եւ Ղարաբաղին նվիրված մոսկովյան բանակցություններում Ադրբեջանի անզիջում դիրքորոշումը, ինչպես նաեւ նավթային պայմանագրի ստորագրումը հանգեցրին այն բանին, որ Ռուսաստանը ձայռահեղ միջոցներ կձեռնարկի եւ Ադրբեջանի ղեկավարությանը կստիպի զիջումներ անել:

Ստեղծված իրավիճակում Հեյդար Ալիևն ունի երկու ելք: 1. Սահմանում տեղի տալ Ռուսաստանի պահանջներին, այդ դեպքում Ռուսաստանը նրան կօգնի մնալ նախագահի «բազկաթոռին» եւ պահպանել երկրի միասնությունը: 2. Զիջել, կացնելով թե «բազկաթոռը» եւ թե մի շարք տարածքներ Լենքորանը, Ղարաբաղյան ուժերի վերահսկողության տակ գտնվող ադրբեջանական տարածքների 22 տոկոսը, հանրապետության հյուսիսային լեզգիական եւ ավարական շրջանները: Կարծում ենք, որ այս ամբողջ քաղաքական «ներկայացումը» քաղաքական ապանությունների հետ մեկտեղ խաղարկվեց իրադարձությունների հետագա ընթացքն արագացնելու նպատակով:

Իհարկե, Հեյդար Ալիևը կընտրի նախագահական աթոռը եւ կորուստի երկիրը, քանզի Ռուսաստանը փոխարենը Ադրբեջանին կառաջարկի (ինչպես արեց Վրաստանի հետ վրաց-աբխազական հակամարտությունը կարգավորելիս) ճանաչել հանրապետության տարածքային ամբողջականությունը:

Այսպիսով, «ձեռնոցը նետված է»...

րը մինչեւ օրս անհայտ է: Սակայն քաղաքականության մեջ կողմնորոշվող անձանց համար պարզ է, որ բոլոր չորսն էլ փախել են այն նպատակով, որ համար դառնան հայտնվեն հանրապետությունում եւ Հեյդար Ալիևին խանգարեն Ռուսաստանի ու ԱՄՆ-ի միջեւ նրա սկսած երկարատեւ «խաղում» եւ այլ բաներում: Անհնար է Ադրբեջանի մասին որեւէ բան գրել եւ չանդրադառնալ Ղարաբաղի խնդրին: Բոլոր չորս փախստականները այսպես թե այնպես կապված են «անվիճական» մասնակցելով այդ խնդրի լուծման հետ:

Փախստականներից մեկի Ալիքրամ Գումբատովի մասին արժե առանձնապես նշել, քանզի այդ փախստականի քաղաքական ճակատագիրը լույս է սփռում ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունների որոշ կողմերի վրա:

Ալիքրամ Գումբատովը քաղաքականության մեջ հայտնվեց 1993 թ. օգոստոսին անսպասելիորեն, բայց շատ շուտափույթ կերպով: Հենց այդ ժամանակ նրա անձնական ղեկավարությամբ Լենքորան քաղաքում կարճատեւ հանրահավաքից հետո հռչակվեց Մուղանի Թալիշական Հանրապետությունը: Այն գոյատեւեց շատ քիչ ընդամենը մի քանի օր: Այդ մի օրվա ընթացքում Հեյդար Ալիևը, նոր «հանրապետության» վերադարձը հանձնարարելով վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովին, շատ բան կորցրեց եւ Ալիքրամ Գումբատովին հնարավորություն տվեց դառնալ իր՝ նոր հանրապետության ղեկավար: Վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովի «դավաճանությունը» բացատրվում է նախեւառաջ հենց Ալիքրամ Գումբատովի հետ նրա հարաբերությամբ եւ որոշ այլ տվյալներով: Այսպես, Ալիքրամ Գումբատովը Ադրբեջանի ղեկավարությանը շարադրելով իր պահանջները, «Ազատություն» ռադիոկայանին հարցազրույցում հայտարարեց, թե վարչապետը պաշտպանում է իր գործողությունները, կապված է տակ առնելով Սուրաթ Հուսեյնովի համար Ադրբեջանի նոր ղեկավարության քաղաքական ընտրախաղում: Ավելին, նա վարչապետի գործողություններում ճանաչում է «դավաճանություն» և հայտարարում «դավաճանության» ենթադրյալ շրջաններում եւ կամ լեզգիական շրջաններում երկրի այլ «բեռ» կետերում:

Ալիքրամ Գումբատովի պահանջները տարածքներում առկա էին սուսերներ տարբեր, որոնցից էր մասնավորապես Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովին վերադարձնելը, Ռուսաստանի նախագահ Էլցինի գոհունակությունը հարուցելով Թալիշական ժողովրդական կուսակցությանը, որի շարքերում կար մոտ 5 հազար մարդ: Բաքվի Բայիլյան բանտում Գումբատովի գտնվելու վերջին ժամանակահատվածում հանրապետության ղեկավարության «ժողովրդավարական» քայլերից ոգեշնչված Գումբատովի կինը Նելսոն Մանդելայի կնոջ օրինակով պայքար սկսեց ամուսնու ազատման: Անձնային հավանականությամբ, նրան այդ քայլին կարող էր դրդած լինել Ադրբեջանում Ռուսաստանի դեսպան Վալտեր Շոնիայի Լենքորան կատարած այցը, որի նպատակն էր ծանոթանալ շրջանի իրադրությանը: Հայտնի է, որ Ադրբեջանի Լենքորանի շրջանը, որը ադրբեջանա-իրանական սահմանի գոտում, այսինքն նախկին ԽՍՀՄ պետական սահմանի մոտակայքում, Ռուսաստանի ազգային շահերի հենց կենտրոնում է:

Ոչ միայն Ալիքրամ Գումբատովի, այլեւ մյուս երեք կալանավորների Ռ. Ղազիևի, Բ. Նագարլիի, Ա. Փաշաևի փախուստը, որոնք մեղադրվում են Շուշին ու Լաչինը դատապարտյան ուժերին հանձնելու մեջ, ալեկոծեց ամբողջ հանրապետությունը: Քաղաքական կուսակցություններ նույնպես եկան հայտարարություններով այդ առնչությամբ: Ընդդիմությունը իշխանություններին մեղադրեց «անփութության» մեջ եւ խիստ ննջապատումների դիմեց: Իշխանություններին մեղադրում էին ուժային նախարարությունների կառույցների փլուզման մեջ, քանի հայտնի է, որ, օրինակ, ներքին գործերի նախարարության զորք տվյալներ կան այն մասին, որ 1989 թ. համեմատությամբ...

ՌՈՋԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Պատմագիտության թեկնածու

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Էստոնիայի» առաջին լուսանկարները

ՏԱԼԼԻՆՆ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Կիրակի օրն իրականացվել է նավաբեկյալ «Էստոնիա» լաստանավի առաջին լուսանկարահանումը: Ռոբոտների միջոցով իրականացված գործողության արդյունքում ստացված լուսանկարները նախ եւ առաջ կտրվեն մասնագետներին ուսումնասիրության համար եւ միայն հետո կդառնան մամուլի սեփականությունը: Նույն օրը Էստոնիայի, Շվեդիայի եւ Ֆինլանդիայի եկեղեցիներում արարողություններ են անցկացվել կործանված նավի զոհերի հիշատակին:

Լրատվությանը նվիրված սեմինար Պետերբուրգում

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: Նոյեմբերի 4-5-ը այստեղ կանցկացվի «Քաղաքականության լուսաբանումը զանգվածային լրատվության միջոցներում» սեմինարը, որի կազմակերպիչն է Միջազգային հարաբերությունների ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտը: Համաժողովի նպատակն է ռուս լրագրողներին ծանոթացնել լուրերի անաչառ մատուցման արեւմտյան մեթոդներին եւ քաղաքական ղեկավարներին սովորեցնել գրագետ կերպով գովազդել իրենց գործունեությունը:

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

ՄԱԿ. Տաջիկստանը համամիտ է Ելցինի գաղափարներին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ, ՍՆԱՐՔ: Տաջիկստանը պաշտպանում է ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի 49-րդ նստաշրջանում Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի առաջ քաշած շատ լավ գաղափարներն ու նախաձեռնությունները: Մենք համամիտ ենք ԱՊՀ-ում հարաբերությունների զարգացման նրա ընկալմանը եւ գտնում ենք, որ ԱՊՀ մյուս երկրների հետ մեր հարաբերությունները այսուհետեւ էլ անշեղորեն կխորանան: Այդ մասին հայտարարեց Տաջիկստանի ԳԽ նախագահ Էմոմալի Ռախմոնովը, որը մասնակցում է ՄԱԿ-ի նստաշրջանին: Նրա կարծիքով, հարաբերությունների զարգացմանը կնպաստի մասնավորապես Մոսկվայում նոյեմբերի 21-ին կայանալիք ԱՊՀ գագաթաժողովը: Խոսելով Տաջիկստանում ազգային հաշտության հասնելու հեռանկարների մասին, Ռախմոնովն ասաց, որ Կենտրոնական Ասիայի եւ Տաջիկստանի խաղաղության ու կայունության ապահովման համար համաշխարհային ընկերակցությունը պետք է աֆղան ժողովրդին օգնելու կոնկրետ ու միասնական միջոցներ ձեռնարկի, որպեսզի բուժվի լարվածությունը բուն Աֆղանստանում:

Գորբաչովը կմասնակցի 1996-ի նախագահական ընտրություններին

ԱԻՍ, 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ: Հենվելով Բելգիայում հոլանդերեն լույս տեսնող «Դե Ստանդաարդ» թերթի տեղեկատվության վրա, «Ռոյտեր» միջազգային լրատու գործակալությունը սեպտեմբերի 29-ին հաղորդել է այն մասին, թե Խորհրդային Միության վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչովը մտադիր է մասնակցելու Ռուսաստանում տեղի ունենալիք 1996-ի նախագահական ընտրություններին:

«Իմ դերը դեռ չի ավարտվել: Չնայած 1996-ի նախագահական ընտրարշավը դեռ չի սկսվել, ես պատրաստվում եմ մասնակցել դրան», հայտարարել է Գորբաչովը վերոհիշյալ թերթին տված իր հարցազրույցի ընթացքում: Նա նշել է նաեւ, որ ամբողջ տիրական վարչակարգի վերականգնումը Ռուսաստանում կխոչընդոտեր հարաբերությունների զարգացմանը Եվրոպայի եւ աշխարհի մնացած մասերի հետ:

Թերթի հաղորդման համաձայն, անցյալ շաբաթվա ընթացքում տեղի ունեցած հարցազրույցի ամբողջական տեքստը կտպագրվի թերթի սեպտեմբերի 30-ի համարում:

ԹԵԺ ԿԵՏ

Օդային հարձակումներ Չեչնիայում

Ալլան Մախաադով. Գրոզնին չի գրավվել

Կիրակի օրը հինգ մարտական ռազմաօդանավեր հարձակում են գործել Չեչնիայի Նաուրսկի շրջանի Կալինովսկի ավանի վրա: Նախնական տվյալներով, երկրային գոտիից մեկ մարդ զոհվել է, մեկը վիրավորվել: ՌԴ պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչը հերքել է պաշտոնական Գրոզնիի այն պնդումները, թե ինքնաթիռները պատկանում են հյուսիսկովկասյան զորախմբին եւ ղեկավարվել են ռուսական անձնակազմերի կողմից: Իսկ այսօր առավոտյան երկրային հարվածի է ենթարկվել Գրոզնու հյուսիսարեւմտյան արվարձանը: Այստեղ են գտնվում Չեչնիայի կառավարական ուժերի ռազմական եւ ոստիկանական հենակետերը:

Մյուս կողմից, հոկտեմբերի 1-ին Չեչնիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբում տեղի ունեցավ խորհրդակցություն, որին մասնակցում էր նախագահ Ջոհար Դուդաևը: Խորհրդակցությունում Չեչնիայի ռազմաքաղաքական իրադրության գնահատմամբ հանդես եկավ Չեչնիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Ասլան Մասխադովը: Խորհրդակցությունում այն կարծիքը հայտնվեց, թե մոտ օրերս ռուսական զորամասերը կավելացնեն Չեչնիայում գտնվող զորքերի թվակազմը: Այս կապակցությամբ գլխավոր շտաբը մշակեց միջոցառումների ծրագիր, որոնք զգալի վնաս կպատճառեն Ռուսաստանի ռազմական մեքենային: Խորհրդակցությունում ընդունվեց նաեւ ռուսական օկուպացիոն ուժերի դեմ համատարած պարտիզանական պատերազմ մղելու վերջնականացված ծրագիրը:

Միաժամանակ Ասլան Մասխադովը «Չեչենպրես» գործակալությանը հայտարարեց, թե Գրոզնու գրավման վերաբերյալ ստացվող լուրերը չեն համապատասխանում իրականությանը: Նրա խոսքերով, կառավարական զորքերը շրջափակել են Զնամենսկոյե գյուղը եւ Ուրուս Մարտանի շրջանում Գանտեմիրովի զորախմբի տեղաբաշխման հենակետի մատույցները: Մասխադովի խոսքերով, ռուսական զորքերը Գանտեմիրովին զենք են մատակարարում օդային ճանապարհով: Գրոզնիում իրադրությունը հանգիստ է, Չեչնիայի մայրաքաղաք են բերվում աշխարհազորայինների կազմավորումներ, ասաց նա:

Նաեւ հաղորդվում է, որ ռուսական ուղղաթիռներն ու զրահատեխնիկան շարունակում են գնդակոծել Չեչնիայի Նադտերեչնի շրջանի Բրատսկոյե գյուղը: Բնակիչների մեջ կան զոհեր: Գյուղի վարչակազմի ղեկավար Իսա Թեմիրբուլատովը, որը վիրավորվել է գնդակոծությունից, հայտարարեց, թե աշխարհազորայինները մարտնչում են ռուսական բանակի կանոնավոր զորամասերի դեմ: Այդ գյուղից ստացված վերջին հաղորդումների համաձայն, աշխարհազորայինները պաշտպանվում են եւ վերահսկում Զնամենսկոյե գյուղի ճանապարհը:

ՉԵՉԵՆՊՐԵՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, ՓԱՍՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հրապարակ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ղարաբաղյան պատերազմի տնտեսական ֆենոմենը

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղյան հարցի ներկա կարգավորման փուլը ՌԱԿ-ի գնահատմամբ

1. Հայաստանը 1990-1994 թթ. ընթացքում չի ունեցել արտաքին քաղաքական գործընթացներ…

ՍՓՅՈՒՌՔ

Ալեք եւ Լուիզ Մանուկյանները 50 հազար են նվիրում «Նոր օրին»

Երկար ժամանակ Ռամկավար ազատական կուսակցության Մ. Նահանգների պատասխանատուները «Նոր օր» եռօրյան…

Անժել Թումասյանի նվիրատվությունը «Նոր օրին»

Մյուս կողմից, արդեն 3-րդ ամիսն է, որ «Նոր օր» թերթում չի դադարում…

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Քուվեյթը զինվում է

Վերջերս ռուսաստանյան «Ռոսվոորուժենիե» ֆիրմայի հետ կնքված գործարքը նախատեսում է Քուվեյթ առաքել հետևակի 60 մարտական մեքենաներ և «Սմերչ» տեսակի 27 ռեակտիվ համակարգեր: Ի տարբերություն արևմտյան ֆիրմաների, ռուսաստանյանը պատրաստվում է տեխնիկայի արագ ... [illegible] ... առաքել այս տարի:

«Սմերչ» ամերիկյան բանակում օգտագործվող MLRS համակարգի համանմանն է, որը օգտագործվում էր Իրաքի դեմ պատերազմում: Սակայն ռուսական համակարգի գործողության շառավիղը երկու անգամ ավելի է: Նրա արժեքը կազմում է 1.8 միլիոն դոլար, իսկ մեկ հրթիռինը 140 հազար դոլար: Իսկ BMP-3 զրահմեքենան, որը արտադրվում է Կուրգանի մեքենաշինական գործարանում, վաճառվում է 800 հազար դոլարով: Դա տվյալ դասի մարտական ամենաժամանակակից մեքենան է: Գործարքի ընդհանուր արժեքը գաղտնի է պահվում: Սակայն Քուվեյթի պաշտոնական դեմքերի տվյալներով, խոսքը հարյուր միլիոնավոր դոլարների մասին է: Անցյալ տարի Քուվեյթը Ռուսաստանի հետ կնքեց ռազմական երկկողմ համաձայնություն, որը նախատեսում է համատեղ զորավարժությունների անցկացում և ռազմատեխնիկական օգնություն: Այժմյան գործարքը Քուվեյթցիների կողմից դիտվում է որպես միայն առաջին քայլ, որին կհետևեն ռուսաստանյան սպառազինման էլ ավելի զգալի գնումները: Խոսքը մասնավորապես Ռուսաստանից զանգվածային զենքի համար հակաօդային պաշտպանության ճշգրիտ համակարգեր գնելու մասին է. այդ թվում SA-10, SA-12 հրթիռների: Մեծ հետաքրքրություն է ցուցաբերվել նաև հակաօդային պաշտպանության C-300 համակարգին: Ճիշտ է, ռուսաստանյան ֆիրման առայժմ պատրաստ չէ այն արտահանել:

Քուվեյթյան այժմյան գործարքը առաջինն է ԽՍՀՄ փլուզումից հետո: Դրա իրականացումը Ռուսաստանին թույլ կտա երկար տարիներով ապահովել այստեղի սպառազինման շուկայում որոշ պահեստամասերի և ծախսվող նյութերի առաքման պայմանագրեր կնքի նրա ռազմաարդյունաբերական համալիրի ձեռնարկությունների հետ:

Այսուհանդերձ, Քուվեյթը սերտ ռազմատեխնիկական կապեր է պահպանում ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի մշտական անդամ բոլոր հինգ պետությունների հետ: Վերջիններիս կարծիքով, Քուվեյթի դե-

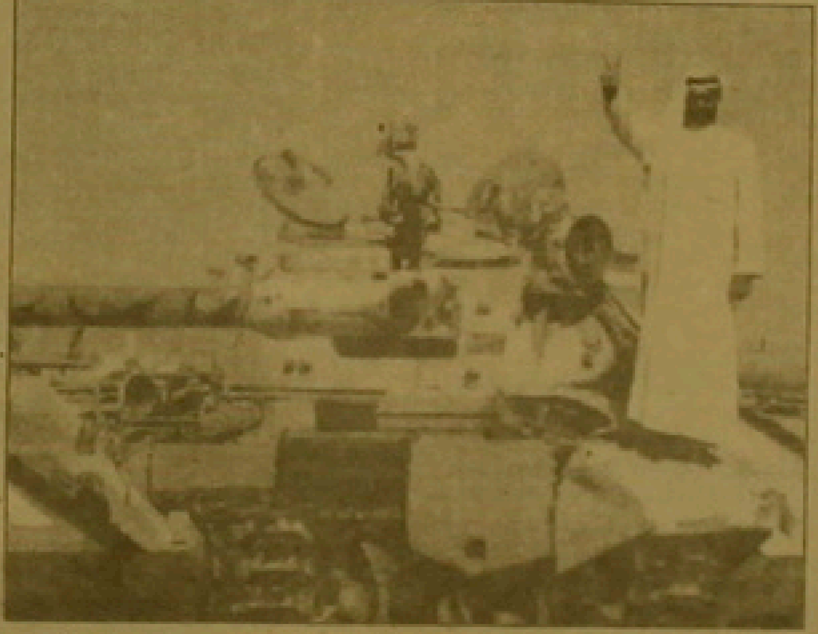

ֆող: Քուվեյթը ստորագրել է ռազմական նման համաձայնություններ ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի և Ֆրանսիայի հետ: Տարիս փետրին երկրի պաշտպանության նախարար Ալի Սաբեր ալ Սաբահը հնարավոր է այցելել Չինաստան, որտեղից նման կողմնորոշման նման ... [illegible] ... դիմումը:

«[illegible]», ԱՄՆ

ԱՌՈՂՋ

Կյանքը և մահը վիճակագրության հայելու մեջ

Տեղեկացնում է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության տարեգիրքը

Վերջին 11 տարիների ընթացքում ճապոնիան կայուն կերպով պահպանում է երկարակեցության առաջնությունը. կանայք՝ 83 տարի, տղամարդիկ՝ 76,3:

Կանանց մեջ երկրորդ տեղը գրավում են ֆրանսուհիները՝ 82 տարի, երրորդը՝ շվեյցարուհիները՝ 81,7 տարի: Տղամարդկանց մեջ երկրորդ տեղը գրավում են իսլանդացիները՝ 75,1 տարի, երրորդը՝ շվեդները՝ 74,9: Վերջին 11 տարում բոլորից հաճախ երկարակյացների ցուցակի մեջ էին հայտնվում Շվեյցարիան, Ֆրանսիան, Շվեդիան, Իսլանդիան, Հոլանդիան:

Վիճակագրական տվյալների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ «սպասվող երկարակեցությունը» տարեկան ավելանում է մի քանի ամսով: Այսպես, ճապոնուհիների մեջ 1983 թվականին այն կազմում էր 79,6 տարի, 1984-ին՝ 80,2, 1985-ին՝ 80,6 և այլն: Ճապոնացիների մեջ՝ համապատասխանաբար 74,1, 74,5 և 74,8: Բնորոշ է, որ տղամարդիկ ոչ միայն քիչ են ապրում կանանցից, այլև նրանցից հետ են մնում երկարակեցության տարեկան աճով: Եթե 1983 թվականին այդ տարբերությունը կազմում էր 5,5 տարի, ապա անցյալ տարում հասավ 6,7 տարվա:

Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության վիճակագրական ժողովածուում առաջին անգամ են տրվում տվյալներ ԱՊՀ պետությունների մասին, որոնք, սակայն, լավատեսություն չեն ներշնչում: Կիրգիզստանը և Ղազախստանը մտնում են ամենաբարձր մանկական մահացություն ունեցող երկրների շարքի մեջ (30,2 և 26,7՝ 1000 նորածինների հաշվով), ամենաբարձրը Բրազիլիայի հարավային շրջաններում է (32,5): Բոլորովին այլ կացություն է ճապոնիայում (4,5), Ֆինլանդիայում (5,2), Սինգապուրում (5,4), Շվեդիայում (6,0), Նորվեգիայում, Կանադայում և Շվեյցարիայում (6,4):

Լիտվան և Հայաստանը պատկանում են սրտային հիվանդություններից ամենաշատ մահ ունեցող պետությունների թվին: Այդ տեսակետից առավել վիճակում են Պորտուգալիան, Չիլին և Մեքսիկան: Քաղցկեղից մահանալու վտանգը ամենաբարձրն է Դանիայում, ԱՄՆ-ում և Մեծ Բրիտանիայում: Ռուսաստանը, Լատվիան, Լիտվան և Ղազախստանը մտնում են այն երկրների վեցյակի մեջ, որտեղ ամենաբարձրն է տղամարդկանց ինքնասպանությունների տոկոսը: Ճիշտ է, այստեղ առաջին և երկրորդ տեղերը զբաղեցնում են Հունգարիան և Ֆինլանդիան:

Ամենավտանգավոր ավտոճանապարհները Լատվիայում, Լիտվայում, Պորտուգալիայում և Կորեայում են: Այդ տեսակետից ամենաանվտանգն են Նորվեգիան, Իսրայելը, Շվեդիան, Մեծ Բրիտանիան և Հոլանդիան:

Այսօր աշխարհում ամենաանվազ ծնելիությունը Հարավային Եվրոպայում է (1,3-ից մինչև 1,5 ծնունդ կնոջ հաշվով), իսկ ամենաբարձրը՝ Ռուանդայում և Կոտ դը Իվուարում է (3,5-ից մինչև 7,4):

Սակայն վիճակագրական, ինչպես և յուրաքանչյուր այլ օրենքներն ունեն բացառություններ:

Ֆրանսուհի Ժաննա Կալմանը Գինեսի ռեկորդների գրքի մեջ է ընկել որպես երկարակյաց կին դեռևս 1988 թվականին, իսկ այս տարի լրացավ նրա 119 տարին: 1965 թվականին մի նոտար գնեց նրա բնակարանը նրա նում տանտիրուհու ցմահ բնակվելու պայմանով, նրա հաշվին ամսական մուծելով 2,5 հազար ֆրանկ: Այն ժամանակվանից նա մ. Կալմանին համեստ բնակության համար վճարել է 850 հազար ֆրանկ և, նույնիսկ անց նելով կենսաթոշակի, շարունակում է կատարել պայմանագրի պայմանները: Իսկ ինքը՝ երկարակյացը չի շտապում նոտարին ուրախություն պատճառել: Ֆրանսիայում նա ոչ միայն քիչ հետևորդներ ունի, համաձայն վիճակագրության, հինգ հազարից ավելի ֆրանսիացիներ ու ֆրանսուհիներ արդեն թևակոխել են երկրորդ դարը:

ՏԱՍՍ

Ֆրանսիացիների մասին յուրօրինակ տեղեկություններ է հաղորդում Փարիզից մեր թղթակից Ռաֆֆի Դերմոն Արախը: Ֆրանսիացի տիկնանց 64 տոկոսը սիրում է հագնել ամուսնու զգեստները: Դա կարող է լինել ոտքերը երկարած հեռուստացույց դիտելիս կամ տունը մաքրելիս, կամ ծննդյան, գործի գնալիս հագուստի տակից հագնելով ամուսնու ներքնաշապիկներից մեկը և կամ էլ գիշերը, անկողնում՝ ամուսնու գիշերանոցը և այլն: Հավանաբար ամուսնու հոտը, ներկայությունը զգալու պահանջն է:

Մի ուրիշ վիճակագրության համաձայն, սիրաբանական դեպքերում, 42 տոկոսով ֆրանսիացի տղամարդիկ են որոշում երբ և որտեղ անել այդ «համեղ» գործողությունը: Իսկ ֆրանսուհիները 58 տոկոսով գերազանցում են իրենց այր խաղընկերներին, իսկույն որոշելով սիրաբանության վայրն ու ժամանակը: Լրագրողներն ասում են, թե ֆրանսուհիները մեկ հատիկ են սիրաբանության ծրագիր և զանազան սցենարներ պատրաստելու՝ այս օրը, այս ժամին, այս հացեում և այլն: Իսկ ամերիկացիները, ասում են նույն լրագրողները, սիրում են կրկնել՝ ժամանակն է, հենց հիմա... որոշում և իսկույն իրագործում են: Սակայն չէ՞ որ անմիջապես ու միանգամից արված նման «գործերում» ոչ համ է մնում, ոչ էլ՝ հոտ:

ՀՆԴԿԱՉԻՆ

Բիրմայի մոները պայքարում են վերապրելու համար

Բիրմա-թայլանդյան սահմանում գտնվող փախստականների ճամբարում, կեղտի մեջ կորած բնակարաններում ապրում են մոտ 6 հազար մոներ, ժողովուրդ, որը 240 տարի առաջ այս տարածքներում ուներ սեփական պետություն: Կենտրոնական Բիրմայում գտնվող նրանց մայրաքաղաք Պեգուն հաճախ էր Բիրմայի իշխանությունների կողմից ենթարկվում հարձակումների: Այժմ էլ այդ ճամբարներն ուշի-ուշով հսկվում են ոստիկանության կողմից, որի դիտակետերը տեղադրված են այդ տարածքում: Մոների հողերը հարուստ են անտառներով, որոնք կարելի է վաճառել, սակայն փախստականներն ապրում են մութ և կեղտոտ հյուղակներում, լվացվում են անձրևաջրով և այն օգտագործում խմելու համար: Ջրի կարիքը ճամբարում զգում են բոլորը: Եւ հենց այստեղ ծնված երեխաները և մեծահասակները, որոնք հնարավորություն չունեն լվալու նույնիսկ սպիտակեղենը:

Նկարը եւ լուսանկարը ՍԹԱ-ի

Եւրախորհուրդ. Աշնանային նստաշրջան

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՍ: Բելգիայում այսօր բացվեց Եւրախորհրդի խորհրդարանական ասամբլեայի աշնանային նստաշրջանը: Քննության հիմնական նյութը խորհրդի հետագա ծավալումն է: Նշենք, որ այժմ այն 32 անդամ ունի:

"ԱՐՄԵՆԻԱ"
Հյուրանոցային համալիրը

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

«Արմենիա» հյուրանոցային համալիրի լավագույն խորհրդանիշի (էմբլեմա) և լոգոտիպի մրցույթ:
Լավագույնը ճանաչված նախագծի հեղինակը կստանա մրցանակ՝ 400 ամերիկյան դոլարի համարժեք դրամով:
Նախագծերը ընդունվում են մինչև 1994 թ. հոկտեմբերի 20-ը:
Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 58-40-59, 56-52-13

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

անգլերենին տիրապետող, բարձրագույն կրթություն և աշխատանքի փորձ ունեցող աղջիկների՝ աշխատելու Բիզնես-կենտրոնում որպես թարգմանիչ:
Պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել հյուրանոցի կադրերի բաժին հետևյալ հասցեով՝

ք. Երևան, Վռամշապուհ արքայի փ.,
«Արմենիա» հյուրանոց, I մասնաշենք, II հարկ, 208 սենյակ

ԱՌԱԳԱՍՏ
ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ

ՄՐՑՈՒՅԹԸ ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ 75 ամյակին

"ԱՌԱԳԱՍՏ"
մասնավոր դպրոցն ու
ՊԵՏՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
• կենսաբանության
• քիմիայի
• ֆիզիկայի ֆակուլտետները
մայրաքաղաքի դպրոցականներին հրավիրում են
ՄՐՑՈՒՅԹԻ
հետևյալ առարկաներից.

• 1. մաթեմատիկա (5-9 դ.դ.)
• 2. ֆիզիկա (7-8 դ.դ.)
• 3. քիմիա (8դ.)
• 4. կենսաբանություն (6-8 դ.դ.)

Հաղթողները պարգևատրվելու են հուշանվերներով:
Լավագույն արդյունքներ ցուցաբերած աշակերտները ցանկության դեպքում կընդգրկվեն "Առագաստ" դպրոցի խմբակներում, որտեղ պետհամալսարանի և "Առագաստ"-ի հմուտ մասնագետների օգնությամբ կխորացնեն իրենց գիտելիքները:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչև հոկտեմբերի 10-ը պետք է գրանցվեն պետհամալսարանի կենսաբանության ֆակուլտետի դեկանատում (Չարենցի 8), կամ "Առագաստ" դպրոցում

(Կոմիտասի 24,
հեռ. 222511, 222513)

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Այրումների մաղից պատկերներ են ծորում

Փարիզաբնակ հայ նկարչուհու «փոքրիկ զաղտնիքները»

[illegible]

1994. «Վարդանը եւ ես». ակրիլիկ կտավի վրա. 130X97

[illegible]

ՌՈՒԶԱՆ ԽՈՒԴԱՆՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

«Արեւելքի» ավիքով

[illegible]

1994թ. սեպտեմբեր. «Արեւելքի» ցուցահանդեսի բացման օրը

[illegible]

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Գրական ուրախություն

[illegible]

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

Լոլոբրիջիդան՝ ալիսակ գիշերների ֆոնի վրա

[illegible]

ԿԵՆՑԱՂ

Հոկտեմբերի 10-ին «Մագելլանը» կավարտի աշխատանքը

[illegible]

ԳՈՒՅԺ

Մահացավ ֆոտոքրոնիկագրաֆ Ջերի Նալչայանը

Սանտյագոյում (ԱՄՆ) հանկարծամահ է եղել նախկին լիբանանահայ եւ 1958 թ.-ից Մ. Նահանգներում հաստատված աշխարհահռչակ ֆոտոքրոնիկագրաֆ Ջերի Նալչայանը. 64 տարեկան [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հավախականի խաղացողները հուսադրում են

25-րդ տուր

«Շիրակ» «Արարատ»	1-1
ՅՄԸՄ «Ազնավուր»	6-1
«Կանազ» «Երազանք»	0-2
«Ցեմենտ» «ԲՄՍ Արայի»	5-1
ՅՄՄ ՖԻՄԱ «ՎԱՆ»	3-0

Նույն տուրում նախատեսված «Զանգեզուր»—«Բանանց» հանդիպումը չկայացավ, քանի որ Կոտայքի երջանի ֆուտբոլիստները Գյումրու մարզական կենտրոնում էր Գյումրիում տեղի ունեցած «Շիրակ»—«Արարատ» հանդիպումը։ Խաղը կարևոր նշանակություն ուներ կողմերի համար։ Չնայած առանց դրա էլ «Շիրակը» գործնականում կլ առաջատար է չեմպիոնի կոչմանը։ Ինչպես և ենթադրվում էր, խաղն անցավ անզիջում պայքարում։ Շիրակցիները, հատկապես առաջին խաղակեսում առավելություն ունեին։ Երբ հանդիպման ավարտին մնում էր ընդամենը 3 րոպե, Ռազմիկ Գրիգորյանին հաջողվեց տուգանային հարվածով գրավել մրցակցի դարպասը և փրկել «Արարատին» պարտությունից։ Ուրախալի է, որ այս պատասխանատու խաղում իրենց լավագույն կողմերով դրսևորեցին հավախականի խաղացողներ Արամայիս Տոնոյանը, Արթուր Պետրոսյանը, Ռազմիկ Գրիգորյանը, Հարություն Վարդանյանը և Արմեն Պետրոսյանը։ Ընդ որում, Հարություն Վարդանյանը, որը սովորաբար կատարում է կենտրոնական պաշտպանի պարտականություն, այս անգամ հանդես էր գալիս որպես գրոհային կիսապաշտպան։ Ընդամենը չորս օր հետո «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում Հայաստանի հավախականը Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի խմբային մրցաշարի երկրորդ տուրում ընդունելու է Կիպրոսի հավախականին։ Ուրախալի է, որ մեր գլխավոր թիմի խաղացողները գտնվում են լավ մարզավիճակում։ Տեղեկացնենք, որ Հայաստան-Կիպրոս հանդիպումը սկսելու է ժամը 20-ին։

չմամանեցին։ Ըստ մրցակարգի, «Բանանցի» պարտությունը դեռ է գրանցվի 0-3 հաշվով։ Նման արարքն ավելի քան տարօրինակ է, հաշվի որ «Բանանցը» հավակնում է մրցանակային տեղերից մեկին։ Փաստորեն թիմն ինքն իրեն զրկեց այդ հնարավորությունից։ Իր օգտին հերթական երկու գոլերը գրանցեց ՀՄԸՄ-ի հարձակվող Արսեն Ավետիսյանը, որը փաստորեն գլխավորում է ռմբարկուների ցուցակը։ Նա արդեն խփել է 30 գոլ և վստահորեն կարելի է ասել, որ ՀՀ 3-րդ առաջնության ամենաարդյունավետ ֆուտբոլիստը կլինի։ Բնականաբար, կխառն, ունեին տարածքային առավելություն և մի քանի անգամ գոլային պահեր ստեղծեցին «Արարատի» դարպասի մոտ։ Գերազանց խաղաց Արմեն Պետրոսյանը, որը մեկ անգամ չէ, որ իր թիմին փրկեց վտանգավոր վիճակից։ Արարատցիներն իրենց խաղը կառուցել էին կտրուկ հակագրոհների վրա։ 30-րդ րոպեին նրանք գեղեցիկ կոմբինացիա ծավալեցին և Սևադա Արզումանյանը մեն-մենակ մնալով դարպասապահի դեմ, կարող էր գրավել դարպասը։ 39-րդ րոպեին «Շիրակի» կիսապաշտպան Արթուր Պետրոսյանին հաջողվեց բացել խաղի

Առաջնության աղյուսակը հոկտեմբերի 4-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	23	21	2	0	68-14	44
2. ՅՄԸՄ	22	18	0	4	89-18	36
3. Բանանց	23	16	1	6	85-31	33
4. Արարատ	20	13	5	2	77-15	31
5. ՅՄՄ ՖԻՄԱ	23	12	5	6	52-34	29
6. Կոտայք	24	12	3	9	69-34	27
7. Ցեմենտ	23	10	6	7	46-36	26
8. Ազնավուր	22	8	3	11	33-65	19
9. Երազանք	23	7	5	11	22-39	19
10. Վան	24	7	3	14	30-68	17
11. Լոռի	23	5	5	13	20-54	15
12. Զանգեզուր	21	6	2	13	14-69	14
13. Նաիրիտ	23	5	4	14	16-40	14
14. ԲՄՍ Արայի	22	3	4	15	26-69	10
15. Կանազ	22	1	2	19	12-68	4

ՇԱԽՄԱՏ

Պատանին մեծահասակների առաջնության առաջատար

Հայաստանի Հանրապետության տղամարդկանց բարձրագույն խմբի առաջնությանը մասնակցում են 12 շախմատիստներ։ Փաստորեն մրցապարեզ են դուրս եկել հանրապետության բոլոր ուժեղագույն վարպետները, բացառությամբ անվանի գրոսմայստերներ Ռաֆայել Վահանյանի, Սմբատ Լպուտյանի, Վլադիմիր Հակոբյանի և վարպետ Հովիկ Դանիելյանի։ Բացի չեմպիոնին ստուգելուց, առաջնությունը նաև ընտրական բնույթ ունի։ Առաջին երկու տեղեր գրաւածները կընդգրկվեն ՀՀ օլիմպիական հավախականում, որը մասնակցելու է շախմատի համաշխարհային օլիմպիադային։ Բացի այդ, երկու դափնեկիրները իրավունք են ստանալու մասնակցել նաև Տիգրան Պետրոսյանի միջազգային ավանդական հերթական հուշամրցաշարին։ Հանրապետության առաջնության արդյունքներով առաջնելու են նաև աշխարհի հերթական առաջնության փնջային մրցաշարի մասնակիցները։ Բացի վերը նշվածներից, Հայաստանի առաջնության երեք մրցանակակիրները իրավունք են ստանալու մասնակցել հանրապետության հաջորդ տարվա բարձրագույն խմբի առաջնությանը։ Դա գրոսմայստերներին չի վերաբերում, որոնք առանց ընտրության նման մրցաշարին մասնակցելու իրավունք ունեն։ Ուրախալի է, որ տեղի ունեցած վեց տուրից հետո միանձնյա առաջատարն է պատանի Վիգեն Միրումյանը, որը վաստակել է 4.5 միավոր։ Միրումյանը նախորդին տեղի ունեցած 6-րդ տուրում ոչ-ոքի խաղաց Արսեն Եղիազարյանի հետ։ Միայն այս երկու շախմատիստները առաջնությունում դեռ պարտություն չեն կրել։ 6-րդ տուրում գրոսմայստեր Աշոտ Անաստասյանը սպիտակներով հաղթեց միջազգային վարպետ Տիգրան Նալբանդյանին։ Մյուս գրոսմայստերը Արտաշես Մինասյանը, ոչ-ոքի խաղաց վարպետ Մելիքսեթ Խաչիյանի հետ։ Գյումրեցի վարպետ Արա Մինասյանը միավոր շահեց Երևանի նախկին չեմպիոն, սպորտի վարպետ Նորայր Քալանթարյանից։ Արսեն Սամբուլյանը առավելության հասավ միջազգային վարպետ Էդուարդ Մնացականյանի նկատմամբ։ Միրումյանին հետապնդում են Անաստասյանն ու Եղիազարյանը, որոնք վաստակել են 4-ական միավոր։

ՀՈՒՇԱՄՐՑԱՇԱՐ

Հերոսները չեն մոռացվում

«Դինամո» մարզընկերության դահլիճում մեկնարկեց Արցախում զոհված ազատամարտիկ Արշակ Ղամբարյանին նվիրված հուշամրցաշարը, որին մասնակցում են հանրապետության տարբեր խաղամներից ու երջաններից ժամանած 118 ըմբիշներ։

Հուշամրցաշարի կազմակերպման նախաձեռնողներն են ՅՅ պաշտպանության նախարարությունը, Յայաստանի բռնցքամարտի ֆեդերացիան և «Յայաստան» մարզական միությունը։

Ղամբարյանը՝ «Յայաստան» մարզական միության օլիմպիական հերթափոխի բռնցքամարտի մասնագիտացված մարզադպրոցի սանը, Արցախ էր մեկնել պայքարի առաջին իսկ օրերից։ Ֆիզիկապես առողջ ու կոփված ազատամարտիկը միշտ և ամենուրեք աչքի էր ընկնում իր խիզախությամբ, օրինակ ծառայելով մարտընկերներին։ Սակայն պատերազմի դաժան օրենքը խլեց նաև նրա կյանքը, նա հերոսաբար ընկավ 1994 թ. ապրիլի 22-ին, Մարտակերտի շրջանի Կարմրավանի գյուղի բարձունքները պաշտպանելիս։ Յերոսները հեռանում են կյանքից, բայց նրանց ոգին ապրում է հետնորդների սրտերում։ Այս հուշամրցաշարը, որն այսուհետ կդառնա ավանդական, դրա վկայությունն է։ Այդ ամենի ու նրա կյանքի, անցած ուղու մասին պատմեց հուշամրցաշարի բացման արարողության ժամանակ «Յայաստան» մարզական միության փոխնախագահ Յենրիկ Մուկանյանը։

Յուշամրցաշարի մասնակիցներն այցելեցին եռաբլուր և թարմ ծաղիկներ դրեցին ազատամարտիկի շիրմաթմբին։ Յուշամրցաշարին ներկա էին Արշակ Ղամբարյանի հարազատները՝ մայրը, կինը, զավակները, մարտական ընկերները։ Յաղթողները հայտնի կդառնան հոկտեմբերի 6-ին, հերոսի ծննդյան 36-րդ տարեդարձի օրը։

Դ. Տ.

ՖՈՒՏԲՈԼ

Լեգենդար Մանուկ Սեմերջյանի դասվին

40-ական թվականներին, երբ սկսվեց սփյուռքահայության ներգաղթը Հայաստան, Հայկ Կարմիրյանի, Քաջայր Փալաղյանի, Հովսեփ Աստղյանի, Պետրոս Գասպարյանի, Հարություն Քեհեյանի հետ հայրենիք եկավ նաև Մանուկ Սեմերջյանը։ Նրանք անմիջապես ընդգրկվեցին հանրապետության այն ժամանակվա ուժեղագույն ֆուտբոլային «Դինամո» թիմում, իրենց հայրենակցորդ ոճով նոր ոգևորություն ու վերելք պարգևելով հայկական ֆուտբոլին։

Թիմի ոգին էր հատկապես Մանուկ Սեմերջյանը այդ քառյակի նման պաշտպանը, որին երջանցելը գրեթե անհնար բան էր, իսկ երկար ոտքերով նրա անցումներն ու հուժկու հարվածները սարսափազդու էին մրցակիցների համար։

Լավ եմ հիշում, երբ թիմը գտնվում էր պարտության եզրին, Սեմերջյանը գրոհի էր նետվում, օգնում խաղընկերներին ու հաճախ ինքն էր գրավում հակառակորդի դարպասը, փրկելով իր թիմին պարտությունից։ Հանրահայտ Նիկոլայ Ստարոստինը երեւան էր ժամանել Մոսկվայի «Սպարտակի» հետ և տեսնելով Սեմերջյանի եզրից գնդակը ձեռքով խաղադաշտ նետելը, զարմացավ, որ գնդակը կուրացիծ կատարելով հայտնվեց «Սպարտակի» տուգանային հրապարակում, վտանգավոր դրություն ստեղծելով դարպասապահի ու պաշտպանների համար։ «Երեւի թե աշխարհում ոչ մի ֆուտբոլիստ եզրից ձեռքով այդպիսի հեռավոր նետում չի կարող կատարել», ասաց նա։

Եւ այդ հնուց ու սիրված ֆուտբոլիստն այսօր մեզ հետ չէ, ժամանակին

կից շուտ հեռացավ կյանքից, մշտապես մնալով հայկական ֆուտբոլի պատմության մեջ։ Նրա հիշատակը հավերժացնելու համար է, որ արդեն երրորդ անգամ հուշամրցաշար է անցկացվում, որին մասնակցում են վետերան ֆուտբոլիստները։

Երեկ «Նաիրի» մարզադաշտում տեղի ունեցավ հուշամրցաշարի բացումը։ Գավաթին տիրանալու համար պայքարելու հայտեր են ներկայացրել «Արարատ-73»-, «Էրեբունի»-, «Լոռի»-, «Նաիրի»-, «Կոտայք»- և Արարատի «Արարատ» թիմերը։

Առաջինը իրենց ուժերը չափեցին «Կոտայք»—«Էրեբունի» թիմերը։ Առաջին խաղակեսում հաջողության հասան «Էրեբունի» թիմի մարզիկները։ Սակայն երբ խաղի հիմնական ժամանակի ավարտին մնում էր 1-2 րոպե, «Կոտայքի» հարձակվող Վաչիկ Բաբայանը հավասարեցրեց հաշիվը։ Հաղթողին որոշելու համար նշանակվեցին 11 մետրանոց հարվածներ։ Այստեղ ճշգրիտ գտնվեցին «Կոտայքի» ֆուտբոլիստները և հաղթեցին 4-2 հաշվով։

ՂԱՐԻԲ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՏԵՆԻՍ

Դժվարին մրցակիցներ՝ Ռուսաստանի թիմերին

Ժնեւում տեղի ունեցած ՈւԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության 1/16-րդ եզրափակչի վիճակահանությամբ, դժվարին մրցակիցներ բաժին ընկան ասպարեզում մնացած երկու ռուսական թիմերին։ Մոսկվայի «Դինամոն» ուժերը չափելու է Եվրոպայի ամենահեղինակավոր թիմերից մեկի՝ Մադրիդի «Ռեալի» հետ, իսկ Կամիշինի «Տեքստիլշչիկը» հարաբերությունները կպարզի Ֆրանսիայի առաջնության առաջատար «Նանտ» թիմի հետ, որը նախորդ տուրում պայքարից հանեց Վոլգոգրադի «Ռոտորին»։ Այնպես որ, կարճ ժամանակում «Նանտը» երկրորդ անգամ պատասխանական խաղ է անցկացնելու Վոլգոգրադի մարզադաշտում։ Թիմերը միմյանց հետ հանդիպելու են հոկտեմբերի 18-ին և նոյեմբերի 1-ին։

Միջինասիական հանրապետությունների ֆուտբոլային հաջող նորամուտը

Ճապոնիայի Հիրոսիմա քաղաքում շարունակվող ասիական խաղերում իրենց ֆուտբոլային նորամուտը հաջողակով նշեցին նախկին ԽՍՀՄ միջինասիական հանրապետություններից Ուզբեկստանի հավախականի ֆուտբոլիստները, որոնք 4-1 հաշվով առավելության հասան ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում իրենց զերազանց դրսեւորած Սաուդյան Արաբիայի հավախականի նկատմամբ։ Յաջող կարելի է համարել նաեւ Թուրքմենստանի առաջին ելույթը, որը 1-1 հաշվով ավարտեց հանդիպումը Չինաստանի ուժեղ հավախականի հետ։

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՅՅ մշակույթի նախարարության 135 հրամանի համաձայն, արտահանվող մշակութային արժեքների լուսանկարումը և վավերացումը (կնքում) կատարվում է ցուցահանդեսային կենտրոնի լուսանկարչական ծառայության կողմից։

Ցուցահանդեսային կենտրոնի լուսանկարիչները կայցելեն ձեզ

Յեռ. 53.16.17

Մեփական ուժերով կամ ուրիշ լուսանկարիչների կողմից կատարված լուսանկարների վավերացումը (կնքում) կկատարվի համձնաժողովի փորձաքննության ժամանակ։

«Զարթոնք» ակումբի անդամները իրենց ցավակցությունն են հայտնում Սուրեն Հովհաննիսյանին, անհոր՝ Թագվոր Հայրապետի Շահբազյանի մահվան կապակցությամբ։

Շտապ գնում եմ 1 կամ 2 սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնական մասերում, շատ մաշված գնով։

Հեռախոս՝ 58-24-83

digitised by A.R.A.R.@

ՎԱՐՉԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտնում ենք, որ «Մելաթ-բանկի» Երեւանի մասնաճյուղը ընդունում է հետեւյալ մասնագետների եւ ծառայողների՝

- Բանկի աշխատող, որը ունենա բարձրագույն կրթություն եւ տիրապետի անգլերեն լեզվին:
- Բանկի քարտուղար, որը տիրապետում է PC համակարգին, տելեքս, ֆաքս համակարգի եւ մեքենագրության
- Գանձապահ
- Վարորդ
- Ավտովարորդ, որը իմանա պարսկերեն:

Բանկի հասցեն՝ Հանրապետության հրապարակ, Փավստոս Բուզանդի (նախկին Սվերդլովի) փող. «Մելաթ-բանկ»

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ

Սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

- օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների եւ ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա
- անգլերեն լեզու սկսնակների համար Communicative course in English, Learning American English, The Cambridge English course (2 ցիկլով), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOEFL
- բանկային գործ
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա
- մերսում (մասաժ)

Դասընթացներն անցկացնելու են փորձառու մասնագետներ (անգլ. լեզվով). Ունենք նաեւ լավագույն դասախոսներ: Ավարտելուց հետո հանձնում են անգլերեն լեզվի քննություն: Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը:

Հասցեն՝ Սարյան 4 (Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)
Հեռախոս 58-21-22

«ԿՈԲՐԱ»

ընկերությունը

պատրաստ է գնել ապառիկ վճարման եղանակով

- **անշարժ գույք**
- **փոխանակային գույք**
- **այլ ապրանքներ**

Ապրանքը ստանալուց հետո ընկերությունը կվճարի համաձայնեցված գնից ավելի

10 %	*15 օր հետո վճարելու դեպքում*
15 %	*1 ամիս հետո վճարելու դեպքում*
30 %	*2 ամիս հետո վճարելու դեպքում*

Վճարումները կկատարվեն ցանկացած եղանակով:
Արժեզրկումից խուսափելու համար հաշվարկները կկատարվեն ամերիկյան դոլլարի փոխարժեքով:

Ինֆորմացիոն բաժին՝ 22-81-86, 22-32-79
Հասցեն՝ Բաղրամյան 30

ԼԵՎՈՆ
ЛЕВОН
LEVON

«Լեւոն» ֆիրման հրավիրում է ուղիղ չարտերային չվերթների

Երեւան-Պրահա-Երեւան

երթուղով, որը կկայանա հոկտեմբերի 27-ին:
Կազմակերպվում է նաեւ 4-օրյա հանգիստ Պրահայի լավագույն հյուրանոցներում:

Ձեռներեց մարդկանց համար կընձեռվեն լայն հնարավորություններ Չեխիայի հեղինակավոր ֆիրմաների հետ փոխշահավետ պայմանագրեր կնքելու համար:
Ուղեւորության ընթացքում ինքնաթիռը կմնա Պրահայում:
Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել. հասցեն՝ Կիեւյան փ. 0. 1 (կամրջի սկզբում): Հեռ.՝ 27-27-85, 27-15-80

ARMENIAN MERCHANTS UNION

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ԻՐԱՎԱԲԱՆՆԵՐԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ «ՆՈՒՆԵ» դուստր ձեռնարկությունը հրավիրում է աշխատանքի ձեռնարկատիրական եւ տնտեսական օրենսդրության բնագավառում մասնագիտացած կամ մասնագիտացող իրավաբանների:
Կարող են դիմել նաեւ իրավաբանական բուհերի բարձր կուրսի ուսանողները:

Հասցեն Վարդանանց 13, (Կինոյի տան հարեւանությամբ) երկրորդ հարկ, հեռ. 570268, 570772

ԾՆՎԵԼ Է ՄԵԿ ԺԱՄ ԱՌԱՋ ՈՒ ԱՐԴԵՆ ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹՈ՞Վ Է ՍՆՎՈՒՄ ...
`ԽԵԼԱՑԻ՜ ԵՐԵԽԱ Է ... Ո՛Չ, ՄԱ՜ՅՐՆ Է ԽԵԼԱՑԻ ...

Նա գիտի, որ խեժը (նախակաթը) անհրաժեշտ է իր փոքրիկի առողջության համար: Այդ պատճառով կրծքով սնուցումը սկսում է ծննդաբերությունից անմիջապես հետո, հենց ծնարանում: Ինչո՞ւ սպասել, եթե կարելի է փոքրիկի կյանքին տալ առողջ ու հաստատուն սկիզբ:

Հետեւե՛ք ցուցումներին՝ կհասնեք հաջողության

Կերակրեք միա՛յն ու միայն կրծքով 4-ից 6 ամիս:

Մայրական կաթ: Սա միակ սնունդն է, որն անհրաժեշտ է երեխային կյանքի առաջին 4-ից 6 ամսում: Այն փոքրիկին կպաշտպանի վարակիչներից:

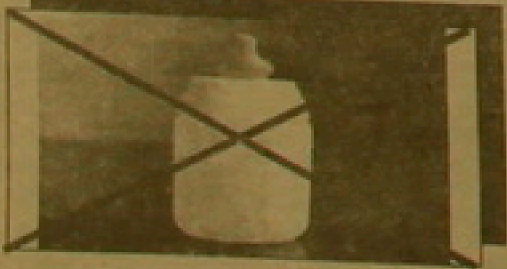

Ո՛չ կաթ, ո՛չ ջուր, ո՛չ թեյ, ո՛չ հյութ: Ոչի՛նչ հարկավոր չէ, բացի մայրական կաթից առաջին 4-ից 6 ամսում:

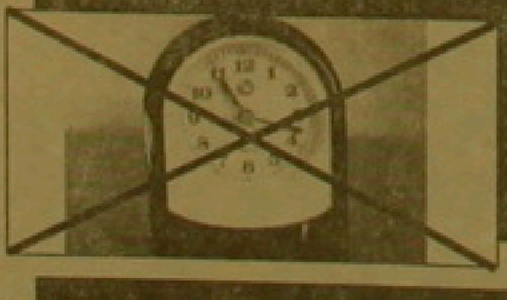

Ռեժիմով մի՛ կերակրեք: Կերակրեք ցպահանջ՝ եւ ցերեկը եւ գիշերը: Հաճախ կերակրեք: Հաճախակի կերակրումները կնպաստեն կաթնարտադրությանը:

Մի՛ մտահոգվեք կաթի քանակի ու որակի համար:

Մի՛ մտահոգվեք, որ աղքատիկ սնունդը կվնասի ձեր կաթնարտադրությանը: Նույնիսկ քիչ սնվելով դուք երեխային կապահովեք բավարար սննդարար կաթով:

Կրծքով կերակրելու նոր ցուցումների գրքույկը ձեռք բերելու համար դիմեք ձեր շրջանի պոլիկլինիկա

A STYLE 58.18.41

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69149. Պատվեր 1859. Տպաքանակը՝ 5000. Ստորագրված է տպագրության 3. 10. 1994. Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@